

2020ko aurrekontua onartu da

Agoizko Udalak 2.402.600 euroko aurrekontua kudeatuko du aurten. Azken urteetako zorrotasun irizpideari jarraikiz, aurreko ekitaldiko baina pixka bat murriztagoa izanen da, eta horrek ez dio obra garrantzitsuak edo sakoneko inbertsioei aurre egiten utziko. Hala eta guztiz ere, 70.000 euro inguruko partida aurreikusi da, ikastetxe publikoan premiazko erreformei ekiteko.

Herriak egingo dituen beste inbertsioen artean, 70.000 euroko

partida bat ezarri da, Diaz etxeke jabetzaren %50a erosteko negoziaketetarako bideratuko dena. Jardunaldi ekonomiko berri honetarako aurreikusten diren gainerako inbertsioak bulegoko ekipamendua, lorategiak mantentzeko makinak edo jubilotekarako altzariak erosteko izango dira.

BESTE AKORDIO BATZUK. Udalbatzak plantilla organikoa ere onartu zuten, aurreko urteetako bera hain zuzen. Bestalde, 2020.erako udal zergak eta tasak ez igotzea erabaki

zen (JEZ, EOZ, ura, zirkulazio zerga, kirol instalazioak eta musika eskola). Soilik 0,22tik 0,25era handituko da ekarpena, Tokiko Maparen lege berriak eskatzen duen bezala. Igoera txiki hori 50.000 euro ingurukoa izango da.

Gainera, Kanpondoa elkarte publikoaren aurrekontua (466.000 eurokoa, 150.000 udal ekarpena duena) eta musika eskolako patronatuarena (153.015 eurokoa, 34.000 udal ekarpena duena) ere aurrera atera ziren.

Hezkuntza Departamentuan izandako bilkura

Udal ordezkariak, alkatea buru zutela, bilera bat izan zuten Nafarroako Gobernuko Hezkuntza Departamentuarekin, ikastetxean erreformak egiteko premia dagoela jakinarazteko. Agoizko Udalaren arabera, eraikinean egin beharreko obrak 350.000 euroko gastua suposatzen dute (teilatua kontuan hartu gabe), eta 2020ko aurrekontuetan 70.000

euro esleitu baditu ere, Agoizko Udalak ezin dio inbertsio osoari aurre egin.

Ikastetxeak 506 ikasle ditu, eta azken urteetan zenbait eskuhartze izan ditu, dirulaguntzak jaso ahal egindakoak, komunak konpontzeko edo sarbide-arrapala egiteko, besteak beste.

Oraingoz, Nafarroako Gobernuaren

erantzunaren zain, 70.000 euro horiek berogailuko zenbait hoditeria-zirkuitu konpontzeko erabiliko dira, baita leihoak eta ezkaratzeko arotzeria berritzeko ere. Hala ere, egiteko asko dago. Lehentasun eta premia handiak daude eraikinean, 43 urte ditu, izan ere; horietako bat teilatua aldatzea da eta patioa ere estali beharra dago.

Eloko Teileriako Memoriaren Parkea inauguratu da

83 urte igaro dira egun lazgarri haietatik, eta hiru urte trami-teak egiten, eragozpenen eta lan gogorraren ondoren, joan den abenduaren 14an Eloko Teileriako Memoriaren Parkea inauguratu zen, 50 pertsona inguru bildu zituen ekitaldi hunkigarri baten bidez. Senitartekoak, lagunak eta gobernuko eta udaleko ordezkariak joan ziren hitzordura, eta, horrela, Nafarroako memoria-gune berri bat gehiago dago, legeak bizikidetzarako, memoriarako, bakerako eta etorkizunerako ikaskuntzarako leku

izendatu eta babestutakoa. Eloko Teilerian ehundik gora pertsona hil eta lurperatu zituzten 1936ko abuztua eta azaroa bitartean, II. Errepublikaren aurkako kolpe militar frankistaren ondorioz.

Agoizko Udala, Teileriako Ahaztuak elkartearekin batera, eta duela gutxi Eloko udala ere, izan da parke horren sustatzailea. Tunelaren ondoan eta Nafarroako ubidearen urak orain urpean utzitako hobi zaharren gainean kokatu da. Gune berri hori egiteko lanek 15.000

euro inguruko kostua izan dute; hainbat udal eta elkarteren ekarpekin ordaindu da eta Nafarroako Gobernuaren laguntza izan du.

Eloko parkeko monumentu nagusia, bertan gertatutako izugarrikeria gogoratuko duena, Patxi Aldunate eskultore nafarraren lana da. Bere hitzetan, «Hobiaren berpiztea da, non altzairuzko lau teila handi (herri guztiak eta biktimen izenak biltzen dituztenak) lurretik ateratzen diren. Min eta agonia oihu bat da, baina, aldi berean ere, askatasun, erreparazio eta justizia oihu bat, haizeak eskulturetan irekitako zuloak zeharkatzen dituen bakoitzean aineratuko duena». Historiarako izenak dira jada, Nafarroako hobi komun handiaren, non agoizko hamaika bizilagun ageri diren.

Txalaparta, txistua, aureskua, olerkiak, testigantzak, bertsoak eta musikak merezitako omenaldia apaindu zuten gerraren biktimak eta haien familiak ohoratzeko, eta, gainera, egia, justizia eta ordaina aldarrikatu zituzten.

programaren eta bertan egiten diren jardueren eskura jarri ditu. Bestalde, Unzuek balio handia eman zion herriko boluntarioen lanari; izan ere, boluntario horiek funtsezko lana egiten dute bai eguneroko bizitzan laguntzeko, bai hizkuntza ikasteko ekintzetan.

Hala ere, gabezia garrantzitsu batzuk antzematen direla nabarmendu zuen, hala nola Nafarroako Gobernuak zenbait ekimenetarako baliabideak ematea edo enplegu bat aurkitzeko zailtasunak.

Agoitz, udalerrri integratzailea

«Immigrazioaren arloan eskumen gutxi ditugu, baina udalak giltzarri gara gure gizartera iristen diren pertsonen integrazioan». Hala baieztatu zuen, joan den abenduaren 18an, Juan Carlos Castillo Nafarroako Udalerrri eta Kontzejuen Mankomunitateko presidentek, Gurutze Gorriak antolatutako toki-erakundeek berdintasun-politikan duten eginkizunari eta esperientziei buruzko mahai-inguruan. Topaketa horretan parte hartu zuten, halaber, Angel Martin Unzue Agoizko alkateak eta Ana

Góngora Burlatako alkateak.

Agoizko alkateak jakinarazi zuenez, hiribilduko lau etxebizitza jarri dituzte errefuxiatuen eskura, Nasuvinsarekin lankidetzan, eta horietatik 100 lagun igaro dira dagoeneko. Era berean, nabarmendu zuen lehen harrera fasearen ondoren, %50etik gora herrian bizitzen gelditu direla.

Horrez gain, Angel Martin Unzuek adierazi zuenez, Agoizko Udalak bere bulegoak eta lokalak harrera

Energia autokontsumoaren onurak

Herritarrak informatu, sentsibilizatu eta energia aldaketaren protagonista izatera eta energia modu eraginkorrean erabiltzera animatzeko helburuarekin, foru gobernuko Trantsizio Energetikoaren Zerbitzuak, Cederna Garalur eta Agoizko Udalarekin batera, «Energia-autokontsumoaren onurak» izeneko hitzaldia antolatu zuen. David Gordejuela energia-zerbitzuetan aditua den eta efizientziaren zerbitzua 2015.ez gerotik kudeatzen duen Nasei enpresako industria-ingeniariak eman zuen hitzaldia.

Bilkuran, zehatz-mehatz azaldu zen zertan datzan autokontsumo energetikoa eta zer onura dituen tokiko erakundeentzat, partikularrentzat eta enpresentzat. Honako hauek

landu ziren: autokontsumo kolektiboa bultzatzeko arau-berrikuntza garrantzitsuak, bai etxebizitzetan bai industrialdeetan, energia-soberakinak partekatzeak aukera, autokontsumo berriztagarria, trami-teak sinplifikatzea edo zergak ezabatzea. Gainera, Nafarroako Mendialdean azken hilabeteetan inplementatutako kasu praktikoak

azaldu ziren.

Bilkura hori Nafarroako Gobernuak azaroan eta abenduan zehar Nafarroako Gobernuak, Nafarroako Energia Plana 2030 Helmuga programaren barnean, zenbait herritan antolatu zituen Energia Sentsibilizazioko III. Jardunaldien barnean.

Feminismoen landa eskola

Izaga Gizarte Zerbitzuen Mankomunitateak «feminismoen landa-eskola» ikastaroa antolatu zuen apiriletik abendura, IPES Fundazioarekin koordinatuta, erakunde horren feminismo-eskolaren hamahiru ediziotan izandako esperientzian oinarrituta.

Sei bloketan diseinatuta, feminismoaren historiako edukiak jorratu ziren, ibilbide bat eginez aitzindari eta sufragistetatik, sozialista eta anarkistetatik, Simone de Beauvoiraino eta emakumeen askapenaren feminismoa. Gainera, XX. eta XXI. mendeko feminismoak

azpimarratu ziren. Azken bi saioetan generoa eta boterea bezalako gaiak jorratu zituzten.

Hainbat emakume izan ziren ikastaroa eman zutenak. Besteak beste, Pilar Bobes Fernandez, historialaria; Mauge Cañada Zorrilla, psikologoa; Itziar Ziga, kazetaria eta idazlea; eta Rut Iturbide Rodrigo, Giza eta Gizarte Zientzietan doktorea eta tailerraren eta haren edukien koordinatzailea.

Ikastaroaren lehen edizio honetan, Mankomunitatea biltzen duen eremuko (Agoitz, Longida, Urrotz, Artzibar...) 18 emakumek parte hartzeko eskaria egin zuten.

Lortutako arrakasta dela eta, preskakuntza horrekin jarraitzea aurreikusten da, parte-hartzaileek hausnartzen eta ezagutza berriak eskuratzen jarrai dezaten.

Haurrenganako Lehen Sorospen ikastaroa

Joan den abenduaren 17az gozotik, Agoizko 0-3 urteko Haur Eskolako langile guztiak badakite Life-Vac Europe Ltd gailua erabiltzen. Heimlichen maniobra ezaguna ordeztu edo osatu nahi du gailu horrek, eta istripua izan ondoren berreskuratzeko aukerak handitu. Horretarako Haurrenganako Lehen Laguntza ikastaroa egin zuten. Prestakuntza hori Centro Médico Pamplona izeneko entitateak eman zuen, eskolako instalazioetan, eta bertako langile guztiak trebatu zituen: zuzendaritza ekipoa, hezitzaileak eta jangelako eta garbiketako langileak.

Gailu berri hau edukita, Haur Eskola itotzearen aurkako gune babestu bilakatu da. Berri garrantzitsua da,

trafiko-istripuek baino pertsona gehiago hiltzen baitira gertaerako horien ereginaz.

Sabino Cuadrak Agoitzen aurkeztu zuen '¡No os importe matar!' bere liburua

Sabino Cuadra Lasartek 1978ko uztailearen 8an sanferminetan izandako gertaera lazgarriak eta horien aurreko eta ondorengo giroa berberaiki ditu liburu batean. Horretarako, oinarri izan ditu peñek idatzi zuten txostena, duela gutxi desklasifikatutako dokumentuak eta hainbat esparrutatik egindako lan monografikoak, eta guztia diktaduran eta trantsizioan zehar egindako gizateriaren aurkako krimenen testuinguruan kokatu du. «No os importe matar!» da liburua izena, eta duela gutxi Agoizko Kultur Etxean aurkeztu zuen.

Argitalpenak lau zati ditu, eta 1978an Iruñean izandako gertakari gako guztiak argitzen saiatzen da. Horietako batek «gertatu zena deskribatzea» du ardatz. Bigarren zati batek «zergatik gertatu zen» jorratzen du, eta horren gainean bi bertsio daude: bata, dena «akats sorta bat» izan zela defendatzen duena, eta, bestea, dena «aurrez pentsatua» izan zela baieztatzen duena. Hirugarren zatiak, berriz, «Zigorgabetasun, desmemoria eta gertakari horien inguruan lapurtu ziguten historia berreskuratzeko borrokaren berrogei urteko histo-

ria» kontatzea du helburu. Azkenik, laugarrenak honako hau du ardatz: «Egia berreskuratzeko lan hau eta memoria historikoaren frontearen egiten ari den borroka guztia uztartzea».

Gertatutakoaren egia dagokionez, Cuadrak momentuko bi baieztapen lotu zituen, bere ustez, 78ko sanferminetan gertatutakoa gaitzesten dutenak. Batetik, Poliziaren ofizial batek uztailearen 9an irrati bidez emandako agindua ekarri zuen gogora, hau da, German hil eta hurrengo egunean, eta «ez zaizue axola behar hiltzea» izan zela. Eta, bestetik, Martin Villa Espainiako ministroak urte hartako uztailearen 14an egindako elkarrizketa batean egindako adierazpenak: «Gureak akatsak izango dira; haienak, aldiz, krimenak». Sabinok bi adierazpenak argi eta garbi adierazi zuen: «Ez zaizue axola behar hiltzea, gureak akatsak izango baitira, eta haienak, aldiz, krimenak».

'Herri Txiki, Infernu Handi' saio bat Agoitzen grabatu da

Pasa den abenduaren 19an grabatu zen, Kultur Etxean, 'Herri Txiki, Infernu Handi' programako saio bat. Bertan elkartu ziren Zuhaitz Gurrutxaga eta Mikel Pagadi aurkezleak, Sebastian Lizaso bertsolaria eta Agoizko protagonista guztiak: Unai Lako, Maider Eskudero, Aitziber Martxueta, Luis M Zabalza, Agoizko dantzariak eta gaitariak, María Leatxe eta Tomás Donazar, Aritz Ugalde eta Blanka Zazpe eta Kati Leatxe. Saioa arrakastatsua gertatu zen; izan ere, entzutegia gainezka zegoen eta publikoak ezin hobe pasatu zuen herrikoekin prestatutako esketxe-

kin. Agoitz propio dituen ezaugarri asko agertu ziren: erraldoiak, txokolata jota, ximple goitzenaren esanahia, kostrada... Eta baita gauza gehiago ere izan zuten hiz-

pide: aeroyoga, zaldia, poesia, garagardoa. Bertaratu ez zenak eta zirenek ere urtarrilaren bukaeran izanen dute ETB 1ean programa ikusteko aukera.

Eguberrietako balantzea

Gabonetako jardueren programazioaren protagonismoaren zati handi bat musikak izan du, hainbat formatutan.

Agoizko Musika Eskolak Gabonetako ohiko kontzertua egin zuen Kultur Etxean. Ekitaldi horrek auditorium osoa bete zuen berriro.

Era berean, arrakasta handiz, Mariano García Bandak eta San Migel Abesbatza Txikiak elkarrekin ekaintzen duten Gabonetako kontzertuez gozatu genuen. Era

berean, Agoizko San Migel Abesbatzak, bere 75. urteurrena zela eta urtebetez ospatzen ari zena. Biak elizan ospatu ziren.

San Migel Ikastetxeak Kultur Etxeko auditoriumean ospatu zuen urte amaierako festa, eta 0-3 urte bitarteko haur eskolak, bertako haurrek eta haien familiak alegia, Olentzeroaren bisita partikularra izan zuen.

Beste urte batez, Udaleko kultura arloak euskarazko arte plastikoaren ikastaroa antolatu zuen. Patxi Huartek eman zuen, «Gabonetan

plastikatzen», eta 5 eta 12 urte bitarteko haurrei eskainitako 30 plazak bete zituen.

Eguberri hauetan, gainera, herriaren zehar ikusi izan ahal ditugu Jaiotzagileen Elkarteak egindako jaiotzak, Bilaketako Ahots eta Instrumentu Taldearen kantuez eta musikaz girotuta; Olentzero eta, lehenengo aldiz, Maridomingi etorrera ospatu genuen; Ekialdeko Erregeen pajeak haurrei harrera egin eta haien eskutitzak jaso zituen; eta Errege Magoen Kabalgatuz gozatu ahal izan genuen.

Kultur balantzea

Abenduan ohiko kultur agendari jarraitu zion, programatutako jarduerara gehienak Gabonak ospatzen murgilduta egon ziren arren.

Mariano Garcia bandaren emandaldia, Kultur Etxean Nafarroaren Eguna ospatzearen harira, arrakatsua izan zen berriro ere. Ekitaldiak herritar ugari bildu zituen, eta urtero errepikatzen du auditoriuma betetzeko hitzorduari leial zaiola.

Agoizko hainbat taldek antolatuta, Gabonetako II. Elkartasun Musika Jaialdia egin zen, Senegalgo haur talibanei laguntzeko. Jasotako dirua adingabe senegaldar horien osasun-, hezkuntza- eta garapen-proiektuetarako bideratuko da.

Bilaketak bi kafe-kontzertu eskaini zituen hilearen bi igandetan. Publiko anitza biltzen dute musika eta dantzarekin gozatzea helburu

duten kontzertu berezi horiek.

Hilabete honetan zehar Kultur Etxeko Areto Nagusian erakutsi ziren Agoitz Hiria Argazki Lehia-

ketaren XIV. ediziora aurkeztutako lanak. Sari horiek jaso dituzten bi agoizkoei sariak emateko ekitaldia ere egin zen. Kategoría orokorren saria Ramon Leachek eskuratu zuten, eta herritarren kategoriako

saria, berriz, Alfredo Leónnek eman zuen.

Argazki erakusketarekin batera, Jose Hierro Aretoak Afrikara eramantzen gintuen erakusketa interesgarri bat hartu zuen. Bidaia bisual bat, haurrek herrialde honetan nola jolasten duten ezagutzeko, eta nola irudimenez eta trebetasunez beren jostailu propioak sortzen dituzten eskura dituzten materialetatik abiatuta. Ingeniaritza eta birziklapen lezio ederra.

Antzerkiak, bi formatu ezberdinetan, bere tartearen izan zuen ere pasaden abenduan. «Teatro Forum», «Salto a escena-Oholtzara alto» proiektuaren baitako jarduerak, bi jardunaldi egin zituen ikastetxean, ikasleekin eskola-jazarpenera edo bulling gaia lantzeko. Hilabetea amaitzeko, Tdiferencia konpainia nafarraren «Niko, banpiro txiki bat» musikalaz gozatu ahal izan zen.

Futbol zelaiko belarra inauguratu da

«San Migel Zelai Berriak» belar artifizialeko belar berria zuen denboraldi hasieratik, baina joan den abenduaren 28an ofizialki inauguratu zuten, ehunka herritar bildu zituen ekitaldi batean.

Jardunaldiak futbol 8ko hainbat «jai-partida» ospatu zituen, non Klubeko kategoriak ezberdinetako talde guztiek parte hartu zuten, beterranoak barne. Ekitaldiaren une garrantzitsuenean, Angel

Martin Unzue alkateak eta Javier Lizoain «Lipo» klubeko presidentek hartu zuten hitza. Biek esker ona adierazi zioten elkarri, eta Rural Kutxak, babesleek eta klubeko aurreko zuzendaritza batzordeek ere eskerrak eman zituzten. Diego Lopez ere ez zuten ahaztu. Aurreko bat dantzatu zen ekitaldi hunkigarriari bukaera emateko. Ondoren, familia argazki bat egin zen, zeinetan elkarteak sostengatzen duten entitate guz-

tien ordezkariak bildu baitziren: zuzendaritza batzordea, Polque, Nafarroako Futbol Federazioko ordezkariak, Rural Kutxa, udaleko korporatiboak eta jokalariek.

Proiektuak, Agoizko Kirol Elkarteko zuzendaritza batzordeak aspaldi amestu eta gauzatu nahi zuena, eta udalaren laguntza izan du, eta lokatzarekin etengabe sortzen ziren arazoekin bukatzeko balio izan du.

Abenduaren 28an, Agoitzen, bi inocentada

Agoizko Udalak abenduaren 28an jakinarazi zuen, ohiko komunikazio-kanalean, udalerrira hiriko zaindariaren jaien datak aldatzea aztertzen ari zela. Emandako arrazoiaren artean, «abuztuaren 15aren inguruan Nafarroako hainbat herritan ere jaiak ospatzen dituztela eta horrek publiko asko kentzen diola ekitaldien programari. Gainera, udalak uste du, «jatorrizko» datetara (irailaren 29a, San Migel eguna) itzulita, Agoitzek nortasuna eta berezitasuna irabaziko dituela. Baldintza meteorologikoak aldatu direnez -orain proposagoak eta beroagoak dira-, udalak uste izan du irailaren amaieran oraindik eguraldi onaz gozatzeko aukera izango dugula, eta, beraz, badirudi 1966. urtean erabaki zen data-aldaketa eragin zuen arrazoi nagusiak jada ez duela hainbesteko pisurik».

Era berean, iturri «handiak» jasaten duen harriaren gaitzaren «mehatxu» larriaren berri ematen zuen beste komunikatu bat kaleratu zuen, erortzeko arriskua zegoela eta desmuntatzea aholkatzen zuena. Idazketak honako hau jasotzen zuen: «Nafarroako Unibertsitateko Geologia Fakultateko Geokimika Departamentuak, foru geografiko monumentu historiko-artistiko ezberdinei buruz egin duen azterketa handinahi batean, agerian utzi du harriaren gaitzaren» mehatxu «larria, Nafarroako beste monumentu batzuen artean, Agoizko iturriari eragiten diona. Harriaren aldaketa hori harriaren gaitzaren gaixotasun bat da, pixkanaka buztin bihurtzen duena, eta berreskuratzea eragozten duena. Agoizko iturri «handia» hasi da patologia hori intentsitate ezberdinarekin pairatzen, eta egoera bereziki nabarmena da fustean,

harriaren gaitzak haren egitura mehatxatzen baitu. Hori dela eta, azterketaz arduratzen diren adituek Udalari gomendatzen diote erortzeko arriskuaren aurrean irtenbide bakarria 1801eko iturri neoklasiko hori desmuntatzea dela. Espazio hori hutsik geldituko da 218 urteren ondoren».

Egun osoan zehar, hiribilduan nahasmen bat egon zen botatako albisteekin; izan ere, auzokide askok, gutxienez, komunikatuetako bati sinetsi zioten, errugabeen eguna zela-eta asmo txarrik gabeko txantxa txiki batzuk baino ez zirela.

Ziurtasun osoz ziurta dezakeguna Agoitzek bere «abuztuko sanmiguel» gozaten jarraituko duela da, eta iturriak bere aurpegi onena izango duela gutxienez 218 urtez.